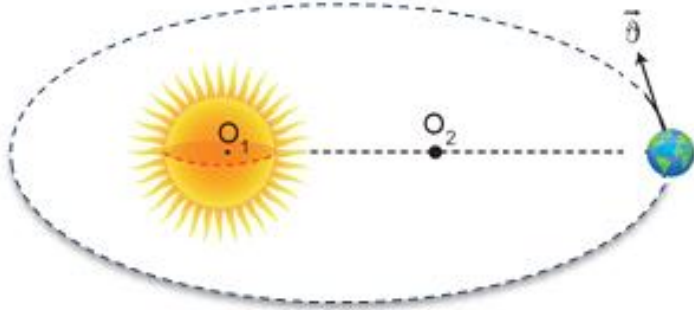

KONU KEPLER KANUNLARI – ÜNİTE DEĞERLENDİRME

KEPLER KANUNLARI

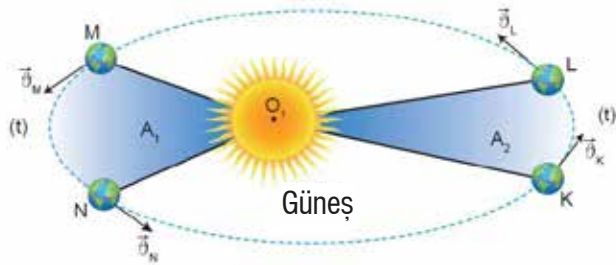
Johannes Kepler, gezegenlerin Güneş etrafındaki hareketini Newton'un kütle çekim kuvvetine dayandırarak üç kanunla açıklamıştır.

1. Yörüngeler Kanunu

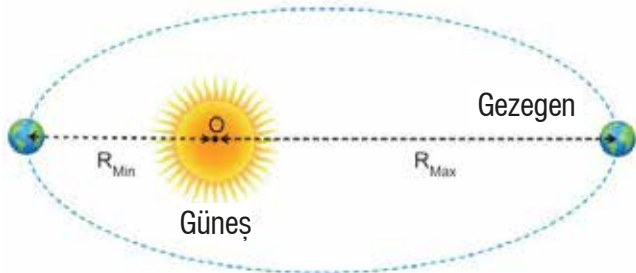
Gezegenler, odaklarının birinde Güneş bulunan elips şeklindeki yörüngelerde dolar. Buna **yörüngeler kanunu** denir.

2. Alanlar Kanunu

Dünya, Güneş etrafında dolarken K'dan L'ye ve M'den N'ye eşit sürede ulaşırsa yarıçap vektörünün tarayacağı A_1 ve A_2 alanları da birbirine eşit olur. Açısal momentumun korunumu yasasına göre Dünya'nın hızı Güneş'e yaklaştıkça artar. Bu nedenle KL yayının uzunluğuyla MN yayının uzunluğu eşit değilken, A_1 ve A_2 alanları birbirine eşit olur.

3. Periyotlar Kanunu

Gezegenlerin Güneş etrafındaki dolanımları sırasında ortalama yörünge yarıçaplarının küpünün, dolanım periyotlarının karesine oranı daima sabittir. Buna **periyotlar kanunu** denir.

ÖRNEK SORULAR:

1. Kütle çekim kuvveti ile ilgili olarak;
I. Cisimlerin kütlelerine bağlıdır.
II. Cisimlerin arasındaki uzaklığa bağlıdır.
III. Sadece çekme şeklinde bir etkidir.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Bir gezegenin yüzeyinde bir noktadaki çekim ivmesi;
I. özkütlesine
II. yarıçapına
III. gezegenin kütlesine
niceliklerinden hangilerine bağlıdır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Şekildeki pikap periyodik olarak plağı döndürerek müzik çalmaktadır.

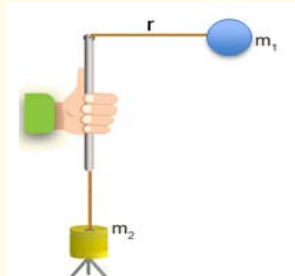
Pikabın 1 dakikadaki dönme sayısı 45 olduğuna göre, pikabın frekans ve açısal hızı **hangi seçenekte doğru verilmiştir?**

($\pi = 3$ alınınız.)

	Periyot (s)	Açısal Hız (rad/s)
A)	3/4	4,5
B)	3/4	4
C)	3/4	9
D)	4/3	4,5
E)	4/3	9

4. Sürtünmelerin ihmal edildiği ortamda esnemeyen ip metal borudan geçirerek m_1 kütleli cisim ipin üstteki ucuna, m_2 kütleli cisim ise ipin alttaki ucuna şekildeki gibi bağlanarak bir deney düzeneğini hazırlanmıştır.

m_1 kütleli cisim r yarıçaplı yörüngede döndürüldüğünde cisimler dengede olduğuna göre;
I. r yarıçapı küçülürse merkezci kuvvet artar.
II. m_1 kütlesi artarsa cisme etki eden merkezci kuvvet değişmez.
III. m_2 kütlesi artarsa cisme etki eden merkezci kuvvet artar.

ifadelerinden hangileri doğru olur?

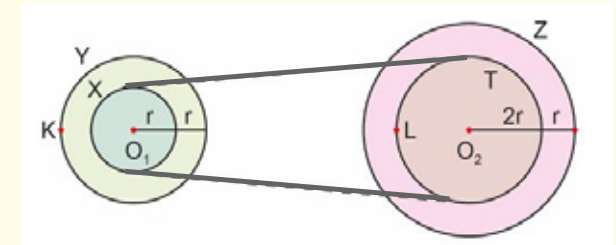
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

m_1 kütleli cisim r yarıçaplı yörüngede döndürüldüğünde cisimler dengede olduğuna göre;
I. r yarıçapı küçülürse merkezci kuvvet artar.
II. m_1 kütlesi artarsa cisme etki eden merkezci kuvvet değişmez.
III. m_2 kütlesi artarsa cisme etki eden merkezci kuvvet artar.

ifadelerinden hangileri doğru olur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

5. Eş merkezli kasnaklar ile oluşturulan düzenek O_1 ve O_2 merkezlerinden geçen eksenler etrafında serbestçe dönebilmektedir.

Buna göre;

I. X ve Y'nin açısal hızları eşittir.
II. X ve Z'nin çizgisel hızları eşittir.
III. K noktasının merkezci ivmesi, L noktasının merkezci ivmesi eşittir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

CEVAP ANAHTARI: 1-E, 2-E, 3-A, 4-D, 5-A